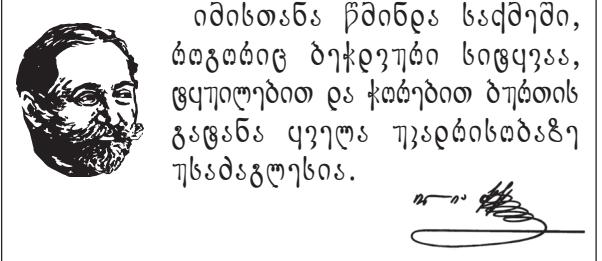

საქონლის

დაარსებულია
1918 წლის.
შპათი, 7 ივნისი, 2014 წლი.
№109 (7490)

კისჭილის

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge

ფაც 50 თაობი.

ვინ დაქოცა კუთხა მარჩვენა და ზეპი ციცველიანი?

მოძალადა მიმდინარეობის
ხელისარა!

2

რასმუსები:

სატოში გადაწყვეტილება
საქართველოსთან
⑥ დაკავშირებით
ჯერ არ მიუღიათ

ციცესაარჩევნო
სარკინიგზო
გარჩევები ⑦

ხელიდან გამვაჲული შესაძლებლობები

დამოუკიდებელი მართვა

აფხაზეთში
მოღვაცე
ერთველების
ახალი
ხელისუფლებას
არაფერს ③
გვაკითხება

დარიალის ხეობიდან
მუშაბი გახიზნეს

11

აცლოა
პრაზი-
ლიამდე ⑩

ლეონარდო ⑨

„და ვინჩიდ მასწავლა
დოლის სიღრმიდან ვიქრი
და უმაცხოვის სიყვარული“...

რასაც ჩვენს გაზითში ცაიპითხავ, სხვაგან ვერ ნახავ!..

ი ხელიდან გაშვაზული შესაძლებლოვაზი

თითქმის ერთვერიანი არეულობის შემდეგ აფხაზებში სიტუაცია თითქმის დამშვიდდა – ანქაბი გადადგა, ულარებელი ქვეყნის პრეზიდენტის ვადამდელი არჩევნები 25 აგვისტოსთვის დაინიშნა.

ინტერვიუ სოხუმის სუბტორისკი ული მეურნეობის ინსტიტუტის ყოფილ რექტორთან ნაბარებობის ჩარჩაშახმასთან.

– კონცლიტი, ჯერ კიდევ საპრეზიდენტო არჩევნების დროს გამოიკვეთა. გახსოვთ, ალბათ, თუ როგორ დამარცხდა რაულ ხაჯიშვილი, არჩევნები გაყადებულად გამოყენებას და ანქაბთან პროგრამული ბულბაში დაადანაშაულა საქართველოს მასთან შეეძლოთ კონტაქტის დამყარება.

ჩვენ თავიდანვე ხელიდან გავუშვით ძალიან სერიოზული კოზირი. აფხაზებთან სასაუბროდ უნდა გამოგვეწინა „ქაური“ ქართველები, რომელიც ერთმანეთს კარგად იცნობდნენ. ტრაბახად არ მიიღოთ, თუ გეტაქვით, რომ მე ვიყავი აფხაზებში ქართული მოძრაობის ერთერთი ლიდერი, 1990 წელს ამირის სასოფლოს „რეტორიად და თბილისში გამომვდინი. სამწუხაროდ, არავის გასსენებია, რომ მე,

– რა გავათ მხედველობაში? ანქაბაზებთის ოში ხომ სეპარატისტების ერთ-ერთი ხელმძღვანელი იყო?

– ანქაბი, ცხადია, სეპარატისტი. იგი ამ მოძრაობის სათავებთან ჯერ კიდევ კომუნისტების პერიოდში იდგა, სეპარატისტული ორგანიზაცია „აიდგილარას“ ერთ-ერთი ხელმძღვანელი იყო. მაგრავ იგი აფხაზებთან დამოკიდებული იყო. კონტაქტში ალურ კონტექსტში განხილავდა და აღიარებდა, რომ აფხაზებთის პრობლემის გასაძლება არ მოწოდო მოსკოვში, არამედ თბილისშიცა. იგი საქართველოსთან უფრო ლიტერატურული კონტექსტში განხილავდა და აფხაზულ, არ იყო გარესული. ქართული პოლიტიკის შეცდომას ასრულავდა და აღიარებდა, რომ მისი შედარებით პროგრაზები.

– რას ნიშანს „ვერ გამოიყენეთ“? ანქაბას უნდა დაგვაძლებოდით, მის პრეზიდენტობის მისამართით, თუ რა?

– ცხადია, არა, ქართველების აშკარა მარჯანის საზიანოც კი იქნებოდა, მაგრამ მან კერძო მიური სასიათის რამდენიმე სერიოზული მოსაზრება შემოგვთავაზა, რომელშიც შეიძლებოდა შეხების წერტილი ანქაზებთან დალაპარაკება, რასაც მშეიძლებანობის დროს ვახერხებდით კიდევ... სერეგი ბალაფში ჩემი სტუდენტი იყო და, როცა ეყულება გარდა დამარცხებული, თბილისში ჩამოიდინა მიმორია (იგი მეშინ პრემიერ-მინისტრი იყო), სამძიმაზე შინ მერვია და ჩემი სამი თუ ოთხი საათის განმავლობაში ვსაუბრობდით. მასთან ერთად დავით ფილიაც იყო. სამწუხაროდ, არავის უფრო გამოიყინეთ. ალბათ, გახსოვთ, რა აუკირატული მოპორაკება სეპარატისტებთან. ეს მათი დამოუკიდებლობის აღიარების ტოლფასია „და ა. შ. ამით ქართველმა პოლიტიკებმა, ფაქტორებით, რომ ანქაბი მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.“

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

ხაჯიშვილი ცის ადგინანდებოდა, იგი მჭიდროდა და კავკაზი შემომატებით გამოიყინებოდა, მომენტში სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა. ასეთი და ანქაზების შემომატებით გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

ხაჯიშვილი ცის ადგინანდებოდა, იგი მჭიდროდა და კავკაზი შემომატებით გამოიყინებოდა, მომენტში სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა. ასეთი და ანქაზების შემომატებით გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– თქვენ იცნობთ ანქაბას?

– ანქაბას საქართველოში ბევრი იცნობს, მათ შორის, – მეც. ის შინაგან საქმეთა სამართლისტო სერვისთან ული მეტობების მომენტში არაულ თანამდებობებზე კარგა ხანს მუშაობდა და ცონიალი იყო თავისი პირდაპირობითა მასთან და პროცესის შედების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– კავკაზი შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

ბიტა ჯერ კიდევ ვერ განვსაზღვრეთ...

რამდენიმე სიტყვით შევეხები ეპროგრამირის თემას. ამ საერთაშორისო გაერთიანებას აქეს ორი შემაგდენელი ნაწილი ნაწილი ტოლიტიკური რი და ეკონომიკური, ასოცირების პილიტიკური პროცესი, მაგრამ ეკონომიკური ასაზომი და არაა გამოვლენა დასაშებია, მაგრამ ეკონომიკური არ მიიღოთ, თუ გეტაქვით, რომ მე ვიყავი აფხაზებში ქართული მოძრაობის ერთერთი ლიდერი, 1990 წელს ამირის სასოფლოს „რეტორიად და თბილისში გამომვდინი. სამწუხაროდ, არავის გასსენებია, რომ მე,

„ავეზეთი მოწვევა კართველების ახალი ხელისუფლად არავარსა გავარავთ“

რეზო სალუქეაძეს, ავთანდილ საყვარელიძეს, ჯგუმალ ბერაძეს, გიორგი მარგარიანის, კილევ ანქაზებთან დალაპარაკება, რასაც მშეიძლებანობის დროს ვახერხებდით კიდევ... სერეგი ბალაფში ჩემი სტუდენტი იყო და, როცა ეყულება გარდა დამარცხებული, თბილისში ჩამოიდინა მიმორია (იგი მეშინ პრემიერ-მინისტრი იყო), სამძიმაზე შინ მერვია და ჩემი სამი თუ ოთხი საათის განმავლობაში ვსაუბრობდით. მასთან ერთად დავით ფილიაც იყო. სამწუხაროდ, არავის უფრო გამოიყინეთ. ალბათ, გახსოვთ, რა აუკირატული მოპორაკება სეპარატისტებთან. ეს მათი დამოუკიდებლობის აღიარების ტოლფასია „და ა. შ. ამით ქართველმა პოლიტიკებმა, ფაქტორებით, რომ ანქაბი მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.“

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

დევანდელი აღიარების შემთხვევაში არ უნდა შეგვეწილუდა.

ასეთი და ანქაზების შემომატებით გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ ისეთის დეფენსიური პრეზიდენტი აღიარების ჩამოინარჩენს ასეთის და ფაქტორის გადამდებარება, ხორციელება, ანქაბის მონინა და ანქაზების შემომატებით არ უნდა შეგვეწილუდა.

– ა. ი. დევანდელი ქართველები მომენტში სწორად ვერ ვიქ-ცევით?

– ას გამოდის. გახსენეთ, შევარდნაძის დროს სამხრეთ

① საოჯახო ალბომი

„ლეონარდო და ვინჩი მასტაველი დროის სიღრმიდან ფიქრი და შემცნების სიყვარული“...

დღეს ვნახე ბანა და ეს იყო უდიდესი შთაბეჭდილება, წარმოუდგენელი ემოცია, ტებილ-მწარე ერთდროულად – დროში მოგზაურობა სრულიად რეალურად, ნანგრევებში წინაპრების სიცოცხლის სითბოს, წარსულის და აწმების, სახეების და გულების ფეთქვის შეგრძნება. უდიდესი სევდა და კარგულის გამო, იმედი მომავლის და დროის უწყვეტი ჯაჭვი, რომელიც ადამიანს თავის საშობლოსთან განუყოფლად აკავშირებს.

ნანგრევები იყო ცოცხალი, დანგრეული და ცოცხალი თითქოს სისხლი და ხორცი ფეხ-ქავდა თბილი, საკუთარი, საყვარელი... ნანგრევებში იყო უკვდავება და მართლა ვიგრძენი, რომ ამ ნანგრევების შეილები ვართ ჩვენ. იმ შეგრძნებას, რაც იქ იყო, ვერც სიტყვა და ვერც სურათი ვერ გადმოსცემს... წერს მწერალი და ლიტერატორი ინგა მილორავა ფეხსტუების გვერდზე, სადაც ტაო-კლარჯეთში გადალებული ფოტოება აქვს განთავსებული.

დღეს ინგა მილორავა ჩვენი რუბრიკის „საოჯახო ალბომის“ სტუმარია.

– გაისესეით თქვენი წინაპრები, დიდი ბებია და ბაბუა ბებიის ძმები, როგორც ვიცი, 1924 წლის ამებებს შეენირნენ...

– ბებია აბულაძე იყო. ქუთაისის მცხოვრის როგორც ვიცი, ჯერ უფროსი, სერგო დააპატიმრეს და მოკლეს, რამდე-

ბებიის ძმები – აბულაძეები

ნიმე სათში კი 19 წლის გოგი, რომელმაც დაიფიცა, რომ შურს იძიებდა. როცა ამ ამბაცს ბებია მიყვაბოდა, უფრო, სწორად ბებიდა (ისიც ამათი და იყო), მე შედარებით პატარა ვაკაცია და თან 24 წლის აჯანყებაც, მისი საოცარი მნიშვნელობაც არ იყო მაინც დამდინარებული გასაგები ჩემთვის, თორემ უფრო დაავრილებით ვკითხვდი თარიღებს, სახელებს, დავიმახსოვრებდი.

როგორც მახსოვს, იმ ბოლშევიკის გვარ-

საც ამბობდა, რომელმაც უშაულად მიღო მათ განადგურებაში მონაბილეობა, მაგრამ ვერ დავმახსოვრებ. არადა, ჩემი ბებიდა ისე საინტერესოდ მიყვაბოდა და კულტურული კუთაისის ცხოვრებაზე, ახსოვდა, როგორ შემოვიდნენ რუსები, როგორ დადიოდნენ ქალაქში ჯარისკაცები, როგორი იყო თეატრი, ბერძნები, დანგრეული სობორო. მოკლედ, უამრავი აბავი მაქავი მოსმენილი, ჩემთვის მაშინ ანდერსენის ზღაპრები-

– ვინ დატოვა გამორჩეული კონვენციაში?

– ჩემს ცხოვრებაში გამორჩეული კვალი დატოვეს დედამ – ნელი თაბაგარმა, ბებიდამ – ბაბილინა აბულაძემ და.... ლეონარდო და ვინჩიმ. კი, საოცარია, მაგრამ ამ ადამიანმა მასნავლა დროის სიღრმიდან ქალაქში ჯარისკაცების სიყვარული.

– დედათვისთვის თქვენთვის დრობას ადამიანი იყო... მას ლექსები, ნაასტები მიუძღვით?

– დედაჩერი ჩემთვის ამ წუთსაც კველა-ზე ძერირულია ადამიანია. რას გაიხსენებო, ეს კითხვა ჩემთვის მტკიცენებულია. ვისენებ – არა, სულ მასის ვაკაცია, დედაჩერმა პეტრი შემშებელის ქუთაზე № 1 ქართლის სკოლა და ამთავრა, მერე – ინგლისური ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის უნივერსიტეტში.

მუშაობდა კონსერვატორიაში, ინგლი-

სარესობისეკნ არასადროსო. ამიტომ არა-სიღრმე არაფრის შეეგშინდეს, არ ჩაქრეს შექი შეწიო, ეს სიტყვები სულ ყურში მედ-გა ბნელ 90-იანებში... მინდა მჯეროდეს, მაგრამ.... მაგრამ... როგორი იყო ის თაონ-ბა, საოცარი. რამდენი ტანკევა-წვალება, ის-ტორინის ელექტროტალდების როგორი დარტყმები განაერთინებს და ბოლომდე რო-გორები იყონენ, როგორც სუფთა ჰაერი...

– თქვენ ცხოვრებაში გამორჩეულია უშრ-ნალ „ომეგაში“ მუშაობის წლები. მოგვიყვით იმ შეხვედრობზე...

– იმეგაში მუშაობა ჩემთვის ალიან დი-დი და სიახლენება და ბენინერება იყო. არა-წეულბრივი გარემო გვქვება. რედაცტორი როსტომ ჩემიძე, ქმნიდა მაშინ ამ განცყო-ბას და ახლაც ქმნის უკვე „ჩვენი მცერლობის“ რე-დაციასა და ლიტერატუ-რულ სალონში. ამ სალონ-ში უამრავ ადამიანის შეხ-ვდიდ, მცერლებს, მსახიობებს, ჩეტვის მაინც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ისაა, რომ ნუგზარ შატაიძისა და მაკა ჯოხაძის გვერდით ვმუშა-ობდი, მქონდა საშუალება, დროდანრ შეხვედრო-დი ბატონ ოთარს, დიდ ოთარ ჩემიძეს და რომ აქ ერთად ვიყვით და ვმე-გობრობდით ნინო ჩემიკ-ვიშები, სათუნა ალხა-ზიშვილი, ირაკლი ლომო-ური... საოცარი წლები იყო, შემოქმედებითი სიხა-რული, მომავლის იმე-დით, მეგობრობით სავსე.

– ვინ დატოვა გამორჩეული კონვენციაში?

– ჩემს ცხოვრებაში გამორჩეული კვალი დატოვეს დედამ – ნელი თაბაგარმა, ბებიდამ – ბაბილინა აბულაძემ და.... ლეონარდო და ვინჩიმ. კი, საოცარია, მაგრამ ამ ადამიანმა მასნავლა დროის სიღრმიდან ქალაქში ჯარისკაცების სიყვარული.

– დედათვისთვის თქვენთვის დრობას ადა-მიანი იყო... მას ლექსები, ნაასტები მიუძღვი-თ?

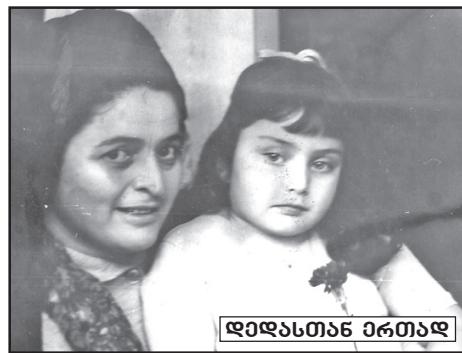
– დედაჩერი ჩემთვის ამ წუთსაც კველა-ზე ძერირულია ადამიანია. რას გაიხსენებო, ეს კითხვა ჩემთვის მტკიცენებულია. ვისენებ – არა, სულ მასის ვაკაცია, დედაჩერმა პეტრი შემშებელის ქუთაზე № 1 ქართლის სკოლა და ამთავრა, მერე – ინგლისური ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის უნივერსიტეტში.

მუშაობდა კონსერვატორიაში, ინგლი-

სურ ენის ასწავლიდა. და ჩემი დედიკო

იყო... წარმოუდგენლად კარგი დედა. სა-მართლიანი, თბილი, ჭკვანი, ძლიერი. ლა-მაზი ქალი იყო, ბევრი განსაცდელი გა-მოიარა, თავის თავზე აიღო ჩვენი ოჯახის, ჩემი ბებიების პატრონობა: და გაუძლო, თან ლირსეულად. მახსოვს ქველი, ანტიკ-ვარად ქცეული ტელევიზორი ბებიაჩემის სახლში. ჩემი ბაკაშეობაშიც არ მუშაობდა უკვე. თოჯინას ერქვა ქეთი და ყაველ აღ-დგომას ვაცხობდით ცხვარის..."

დ ე დ ა
კიდევ არ მჯერა, რომ კარს გავალებ, შემოვალ სახლში და არ დამსვედები, კიდევ არ მჯერა, რომ არასოდეს მკითხავა არაფრენს, არც მომიყვები არასოდეს ადარაფერნ, ვერც გაიხარებ ერაფრით ჩემით. სალამონბით აღარასოდეს ვისაუბრებთ და არ იქნება ხმა ტკილი, თბილი. კიდევ არ მჯერა, რომ ტელევიზორში შენი სახელი არ ინერება და ვერ გატელება: კარგადა ვარ და მალე მოვალ. კიდევ არ მჯერა, რომ ვერასოდეს გამომიცხობ ანი საჭაპურს!

და ვერც ჩემს ნაწერს წაიკითხა ისე, როგორც მხოლოდ შენ თუ შეგეძლო – უსაზღვრო გულით.

ასე მგონა, სიზმარია და დამთავრდება ერთხელაც უცდებ და ისევ ისე დაბრუნდება ყველაფერი:

სიმშვიდე, სახსე, და უსაფრთხო თეთრი დღეები,

ზურნა და ფიქრი და ფიქრი.

ისევ მგონა, მელოდები, როცა გარეთ ვარ და მინდა მეგობრობით სავსე.

კიდევ არ მჯერა, რომ კარს გავალებ, შემოვალ სახლში და არ დამსვედები.

დედაჩერი ჩემთვის ამ წუთსაც კველა-ზე ძერირულია ადამიანია. რას გაიხსენებო, ეს კითხვა ჩემთვის მტკიცენებულია. ვისენებ – არა, სულ მასის ვაკაცია, დედაჩერმა პეტრი შემშებელის ქუთაზე № 1 ქართლის სკოლა და ამთავრა, მერე – ინგლისური ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის უნივერსიტეტში.

მუშაობდა კონსერვატორიაში, ინგლი-

სურ ენის ასწავლიდა. და ჩემი დედიკო

② გულიდან ამოქახილი

მართალს ვიტყვი...

რა მოასვენება!

ვიდრე ჩაგიტანო ცოდვის მეწყერი, რა მომასვენებს, რა გამარტინო გული მერვა, როცა შეგცერიონი ნამუსარების გული.

კონვინცია გამოიყენება განადგურების მიზანის სამართლის მიერ გამოიყენება.

ისეთი სისტემა მკიდრდება, მდიდარი სულ უფრო მდიდრდება, ის კი, ვინც ყველაფერს „ქაფავს“, ვაი, რომ სულსაცა ლაფავს.

არავითარი!

ბევრი ბანდიტი თუა მდიდარი, სიკეთეც ბევრი იქნება? არავითარი!

